

ELEKTR AVTOMOBILLARINING KELAJAGI VA ULARNING EKOLOGIYAGA TA'SIRI

Muallif:

Fayzullayeva Nigora Abduqahhor qizi

Qashqadaryo viloyati Qamashi tuman

2-son politexnikumi

II toifali maxsus fan o'qituvchisi

Annotatsiya

Mazkur tezisda elektr avtomobillarining zamonaviy rivojlanish tendensiyalari, ularning ekologik ahamiyati hamda an'anaviy transport vositalari bilan solishtirgandagi ustunlik va kamchiliklari tahlil qilinadi. Shuningdek, elektr transport vositalarining atrof-muhitga ta'siri va kelajakdagi istiqbollari yoritiladi.

Kalit so'zlar: elektr avtomobil, ekologiya, karbon chiqindilar, yashil energiya, transport tizimi

Bugungi kunda global miqyosda ekologik muammolar, xususan atmosfera ifloslanishi va iqlim o'zgarishi dolzarb masalaga aylangan. Ushbu muammolarning asosiy sabablaridan biri transport vositalaridan chiqadigan zararli gazlardir. Shu sababli ekologik toza transport vositalariga, ayniqsa elektr avtomobillariga qiziqish ortib bormoqda.

Elektr avtomobillari ichki yonuv dvigatelli avtomobillardan farqli ravishda elektr energiyasi yordamida harakatlanadi va zararli gazlar chiqarmaydi. Bu esa ularni ekologik jihatdan ancha ustun qiladi.

Elektr transport vositalarining asosiy afzalliklari quyidagilardan iborat:

- Atmosferaga zararli gaz chiqarmasligi
- Energiya samaradorligining yuqoriligi
- Shovqinning past darajasi
- Texnik xizmatning soddaligi

Shu bilan birga, ayrim kamchiliklar ham mavjud:

- Batareya narxining yuqoriligi
- Zaryadlash infratuzilmasining yetarli emasligi
- Zaryadlash jarayonining vaqt talab qilishi

Elektr avtomobillarining ekologiyaga ta'siri asosan ijobiy bo'lib, ular karbon chiqindilarni sezilarli darajada kamaytiradi. Biroq batareya ishlab chiqarish va utilitatsiya qilish jarayonlari ham muayyan ekologik muammolarni keltirib chiqarishi mumkin.

Elektr energiyasining manbasi ham muhim omil hisoblanadi. Agar elektr energiyasi qayta tiklanuvchi manbalardan olinadigan bo'lsa, elektr avtomobillarning ekologik samaradorligi yanada ortadi.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, elektr avtomobillar kelajakda transport tizimining asosiy qismiga aylanishi mumkin. Rivojlangan davlatlarda ushbu yo'nalish allaqachon keng rivojlangan bo'lib, ko'plab mamlakatlar benzinli avtomobillardan voz kechish siyosatini olib bormoqda.

O'zbekistonda ham elektr avtomobillarni rivojlantirish bo'yicha qator chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda. Bu esa ekologik holatni yaxshilashga xizmat qiladi.

Elektr avtomobillari ekologik muammolarni hal qilishda muhim vosita hisoblanadi. Ular atmosfera ifloslanishini kamaytirish, energiya samaradorligini oshirish va barqaror rivojlanishni ta'minlashda katta ahamiyatga ega. Kelajakda texnologik rivojlanish natijasida elektr transport vositalari yanada takomillashadi va keng ommalashadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. IEA – Global EV Outlook
2. Electric Vehicle Technology Explained – J. Larminie
3. IRENA hisobotlari
4. O'zbekiston Ekologiya qo'mitasi materiallari
5. World Bank ma'lumotlari